

pobude, predlogi, razmišljanja Sveta za turizem

NAŠA ANKETA

Naravo moramo čuvati vsi

Najbrž kar drži tista misel, da je tako kot samo življenjsko okolje, tudi narava kot taka zrcalo človeka. Zato tudi toliko bolj zaskrbljuje čedalje hujše ropanje po naših gozdovih, onesnaževanje potokov in rek in še razno drugo vandalstvo, ki tu pa tam dobiva že prav grozljivo razsežnost. Navadno za vse dolžimo kar »brezvestne ljudi« počez ali pa vsaj pomankljivi zakon, ki da ni sposoben uvesti varovalnih mehanizmov, ki bi preprečili

»Najbolj me moti, da v naših gozdovih sekajo tudi po meter od tal. To se mi zdi prav barbarsko. Nič bolj kulturno pa tudi ni, da nedeljski gobarji razbrcajo in pogazijo vse, kar se jim ne zdi užito, koristno. Celo podrast. Neredko je prav vse poteptano in pomečkano, ko pride v gozd, tudi tam, kjer sploh ne bi bilo treba. Ne vem komu to služi.«

Boštjan Logar, lesni tehnik s Turjaka:

Jože Praprotnik

Jožica Dolinar

Boštjan Logar

Barbara Kožar

Zorka Jurhar

nadaljnji poseg v naravo, le redko pa pokažemo na posameznika. Na tistega torej, ki je neposredno kriv za vse vandalstvo. Kaj torej storiti, da se naši gozdovi, nekoč polni najrazličnejših dobrin, ne bi nezadržno spreminjali v pomendrana in izropana drevesna grobišča in naši potoki v mrtve kanale? To vprašanje smo izbrali za našo tokratno anketo in odgovore, ki smo jih dobili, bi skorajda lahko strnili na en sam skupni imenovalec: slej ko prej bo treba tu nekaj ukreniti.

Jože Praprotnik, učitelj z Vrzdencev:

»Mene še zlasti skrbijo gozdovi. Ti naj bi bili naravno okolje, ko pa zaideš vanje, vidiš da to ne drži več. Povsod je vse polno stec, ki jih ni napravila divjad, ampak ljudje. Nasploh se gozd vse preveč izkorišča. Po mojem bi moralo biti prav vse – tudi nabiranje gob, borovnic in gozdnih sadežev nasploh, bolj nadzorovano, kontrolirano. Divjad že nima več pravega miru in le redke živalske vrste so se temu civilizacijskemu nasilju uspele prilagoditi.«

Jožica Dolinar, gradbeni tehnik z Gaberja pri Dobrovi:

»Po mojem je varstvo narave dolžnost širše družbene skupnosti. Za to bi morale skrbeti predvsem krajevne skupnosti. Morda tudi turistična društva. Vse ta naval na naše gozdove in naravo nasploh, pa je samo način življenja danes. Vse tiči v naravo. Če greš na lov, moraš prav paziti, kam boš ustrelil, saj je povsod veliko ljudi.«

Barbara Kožar, dijakinja iz Rožne doline:

»Ne razumem, zakaj toliko poti v naravo. Na Rožniku, na primer, jih je vse več in več, in samo čakam, kdaj bodo položili še asfalt. Tudi v gozdovih ni več pravega reda. Seka se nenačrtno, stihijsko, gobe pa lahko nabira komerkoli se pač zahoče. Po mojem bi morale gobarske družine omejiti nabiranje posameznih vrst gob.«

Zorka Jurhar, učiteljica iz Želimelja:

»Se najbolj me skrbi gozd. Ta ponekod prav masovno umirajo. Tu pri nas v Želimljah imamo za zdaj na srečo še kar dober zrak, ki pride izpod Kureškega, zato drevesa zaenkrat še niso tako načeta. Sicer pa mislim, da bi morali za varstvo naših gozdov skrbeti predvsem gozdni obrati. Če že ne drugega, bi morali o nepravilnostih v njih sproti obveščati in alarmirati pristojne.«

BRANKO VRHOVEC

Turistične prireditve na Ljubljani

Ko smo skušali letos bolj pozorno kot prejšnja leta spremljati turistične prireditve, ki se navezujejo na Ljubljano in na bogato izročilo ob reki, smo sprva obstali bolj v zadregi. Spomladi nam niso mogli pri Turističnem društvu Ljubljana postreči s kakšnim pregledom prireditev, ki naj bi se letos zvrstile ob reki. Odsev tega dejstva se je pokazal tudi ob opevani kmečki ohceti, ko se ob številnih hvalnicah ni nihče spomnil, da je bil življenjski utrip mesta v mnogočem povezan z reko in njenimi značilnostmi.

Bolj sodbudne novice smo dobili v bazi, na samemu terenu ob reki, kjer v prijetno urejenem okolju Ljubljanskega rekreacijskega centra, dela skupina zagnancev, ki brez običajnih tožb o težavah, raje zavijajo rokave in poskrbe, da marsikdo preživi prijetno urico v mirnem, zelenem okolju.

Tako se že ob pričetku poletja pripravili prospekti, ki prikazuje motive ob reki in dejavnosti rekreacijskega centra »Ljubljana«. Med najbolj zanimivimi je vsaka kor vožnja z motornim splavom Julija, ki vozi skupine in kolektive po reki navgor, kjer jim posadka pripravi na bregu Ljubljane, v Podpeči ali v Lipah, piknike z gobdo. Začasno, sicer zaradi gradnje mostu na avtocesti, Julija ni vozila dalj kot do gradbišča, toda sedaj je zaporna jeklena vrh ob gradbišču odstranjena in sezona vožnje je v tem mesecu na vrhuncu. Iz pristanišča rekreacijskega centra ob izlivu Malega grabna je krenila tudi velika povorka čolnov, ki so krenili proti Tromostovju na

predvečer praznika 22. julija. Tedaj je velika množica gledalcev spremljala pisano povorko, ki je kot Noč na Ljubljani, predstavljala vrh letošnjih prireditev ob reki. Ob slavnostno okrašenih ladjah je poskrbel za razpoloženje pihalna godba iz Mengša. Zabava pa se je tudi ob bregovih nadaljevala pozno v noč. Zaradi pomanjkanja sredstev letos verjetno ne bo mogoče realizirati nekdanj dokaj slavno prireditev »podkovanega krapa«, ki je obetala, da bo postala osrednja prireditev na reki, saj so na njej združili več tradicionalnih motivov, kot je bil cvetlični korzo, tekme čolnarjev, borbo s koplji ter poskus prikaza dejavnosti s katerimi so se ukvarjali prebivalci ob reki skozi stoletja. Nekateri motivi pa so segali še v pretekla tisočletja.

Ribiči so v mesecu juliju pripravili ribiško tekmovanje na podpeškem jezeru. V septembru pa so imeli vsakoletno tradicionalno ribiško veselico, v prostoru Ribiške družine Barje nasproti gostišča Livada. V sklopu prireditev, ki so povezane z Ljubljano in barjem, ki vključili tudi Barjansko noč, ki je bila avgusta v Blatni Brezovici in vrsto prireditev, ki se vršijo ob priliki vinskega sejma ob pričetku septembra. Tedaj se na splavu pri Tromostovju vrste ob večerih različne godbe, kar prispeva ob lepo razsvetljenih bregovih k poetičnemu razpoloženju.

Vsekakor lahko rečemo, da je bilo letos ob reki precej živahno in da vas bomo lahko tudi v prihodnjem letu poskrbeli za informacije o prireditvah, morda že ob pričetku poletja.

BORIS VIŠNOVEC

BARJANSKI UTRINKI

Pobudi za turistično pot in trajno predstavitev zapuščine

V eni izmed prejšnjih števil Nše komune smo nakazali misel o muzeju barjanske kulture. Danes bi to zamisel nekoliko dopolnili, oziroma navedli nekaj dejstev, ki so pripomogli k omenjeni, morda ne povsem novi zamisli. Kratek film, ki obravnava tematiko barja, lahko označi samo nekaj vidikov mnogo širšega spektra, še bolj verjetno pa samo čisto določeno usmerjenost avtorja, kar pomeni osebni vidik. Film skuša zajeti neko vizijo, nek pogled na življenje, ki se utrne ob spremljanju tisočletnih sprememb. Ob zbiranju materiala, še bolj pa ob študiranju posameznih zgodovinskih obdobij, so nas presenetila nekatera dejstva. Iz koliščarskega obdobja je v Narodnem muzeju vzorno urejena zbirka. Zanimivo je predstavljen oddelek v Mestnem muzeju, ki prikazuje življenje v rimski Emoni. V prelepem okolju Bistre je ob zbirkah Tehničnega muzeja predstavljeno živalstvo barja. Presenetljivo pa je dejstvo, da ni nikjer prestavljeno obdobje zadnjih dvesto let, ki predstavljajo čas intenzivne naseljenosti barja in velikih sprememb. Prav to obdobje bi moralo predstavljati jedro zbirke.

Omenili smo, da je ohranjenih mnogo predmetov, ki so služili človeku pri opravljanju vrste dejavnosti. Te dejavnosti pa predstavljajo tudi osnovno usmeritev in hkrati zasnovno in vpogled v samo naravo okolja. Tokrat smo naštetje nekaj najpomembnejših panog, ki so bodisi povezane z življenjem ob reki, bodisi s samo naravo barja. Med te dejavnosti, ki so nekdanj tvorile osnovno usmeritev in določale skozi stoletja tudi značaj mesta, bi pristeli na prvem mestu prevoznost in čolnarjenje po reki. Ob tem pa še vrsto dejavnosti, ki so posredno ali neposredno navezane na reko, kot lov in ribolov, žabarstvo, pičarstvo. Seveda je bila pestrost živalskega in rastlinskega sveta nekdanj precej večja. Sem bi pristeli tudi nabiranje polžov, ki se je razmahnilo v zadnjem času. Zanimiva je kmetijska proizvodnja, ki se je širila vzporedno z izsuševanjem barja, kar tvori del barjanske zgodovine. Velik gospodarski pomen je imelo v preteklem stoletju pridobivanje sote. Manj pa je znano, da so se ukvarjali prebivalci z vzrejo konj. Zaradi vodnih rastlin je bilo zanimivo čebelarstvo. Omenimo lahko poskusne nasade topolov in borovnic. Manj je znano žganje apna, predvsem na barjanskem obrobju. Ta dejavnost je ohranjena tudi danes. Ob pripravi in vzdrževanju kmetijskih zemljišč se je razmahnila dejavnost pri čiščenju in kopanju jarkov. Ne nazadnje bi zaslužile trajno predstavitev tudi vse prireditve, ki so se odvijale skozi stoletja, vse do današnjih dni in so povezane z običaji, ki so nastali ob reki. Mnogo pripomočkov za te prireditve je

Pri izkopavanju jarkov so se prikazale zanimive najdbe. Najbolj zanimiv je koliščarski drevač, ki so ga arheologi dodobra proučili. (najdišče pri Goričici)

bilo v zadnjih desetletjih izgubljenih, ker ni bilo primeren prostorov za skladiščenje. Vrsta umetnikov je na barju iskala motive za svoje delo. Morda bi tudi ti lahko našli v prostorih muzeja možnost za stalno zbirko barjanskih motivov.

Ob stalni zbirki, ki ima možnost za postopno dopolnjevanje, pa ne smemo pozabiti na objekte, ki se nahajajo na samem barju in imajo kulturno zgodovinsko vrednost. Teh objektov in arheoloških najdišč je na barju veliko in bi jih bilo možno vsaj označiti in speljati primerno turistično pot, ki bi služila tako šolarjem kot turistom in izletnikom. Ta pot bi lahko dopolnjevala stalno zbirko in bi jo lahko kdaj pozneje dopolnili tudi z bolj ambicioznimi projekti.

Tekst in foto: BORIS VIŠNOVEC

Polhograjska planinska pot

Naša ožja domovina je precej prepletena z različnimi planinskimi in drugimi peš potmi. Z informacijo o Polhograjski planinski poti pa želijo planinci BLAGAJANE, planinskega društva, seznaniti vse tiste, ki jim pohodništvo pomeni obliko rekreacije in opazovanje narave.

Pot poteka po slikovitih predelih predalpskega sveta, od koder se odpira pohodnikom prelep pogled na Kamniške in Julijske Alpe in Skofjeloško hribovje.

Planinci Blagajane žele tudi spomniti občane in obuditi spomin na 150 letnico odkritja rože, ki je ime naše dežele ponesla v znanstveni svet Evrope. Sicer je še veliko cvetlic, ki niso tako lepe kot Blagajev volčin, so pa ravno tako lepe, in želimo, da ostanejo tam, kjer je njihovo mesto, kjer rastejo, ne pa, da končajo v rokah in nahrbtnikih pohodnih trgcev.

Na območju Polhograjske planinske poti potekajo še druge, le-ta pa naj bi povezala in zaokrožila že obstoječe.

Vsi, tako organizatorji, si morajo prizadevati, da bo ostala čim bolj neprizadeta, da bodo posamezne kmetije začutile, da so jim obiskovalci prijetni sogovorniki, ne pa skrunitelji narave in kulturne dediščine. Udeleženci poti so lahko povezovalci oddaljenih predelov, kjer si ljudje težko služijo vsakdanji kruh.

Knjiga vtisov in pripomb je v gostilni »Pri Pratkariju« v Polhovem gradu, kjer lahko vpišete svoja mnenja in opažanja.

Polhograjska planinska pot se pričenja v Polhovem gradu, možnosti pa so naslednje: Polhov gradec – Tošč 2 uri in pol; Tošč – Selo ura in 15 minut; Selo – Črni vrh ura in 45 minut; Črni vrh – Srednji vrh 2 uri in pol; Srednji vrh – Setnik ura in pol; Setnik – Mali vrh ura in 20 minut; Mali vrh – Polhograjska gora 2 uri; Setnik – Butajnova – Koreno 3 ure; Koreno – Ključ 2 uri deset minut; Ključ – Babna gora ura in 30 minut; Babna gora – Grmada dve uri; Grmada – Polhov gradec ura 20 minut; pa še dva pohoda sta možna: na Polhograjsko goro in na bližnjo Kalvarijo.

Bojan Prestor

DOBROVA IMA TURISTIČNO DRUŠTVO

Prva akcija 26. septembra

Potem ko so uspešno spravili pod streho 90-letnico gasilskega društva, so Dobrovčani že na samem začetku letošnjega poletja zabeležili še eno pomembno pridobitev: v kraju so namreč ustanovili lastno turistično društvo »Dolomiti«, ki bo kot načrtno, pospeševalo turistično-gostinsko aktivnost v kraju, hkrati pa skrbelo tudi za večji utrip športno-rekreacijskih aktivnosti.

»Takšno društvo je bilo kraju že prej potrebno.« razpleta o načrtih novoustanovljene organizacije Srečo Ciuha, ki je prevzel njegovo krmilo. »Imamo namreč drugo največje dvorano v občini (v zadružnem domu) in jo je treba primerno izkoristiti. V le-tej bi se posebej radi pripravili razne razstave in strokovna predavanja in sicer vse od kmetijske napreč. Težko pa že čakamo tudi odprtja nove gostilne, ki bi jo prav tako radi vključili v našo dejavnost.«

Turistično društvo »Dolomiti« ima za sedaj sedež v bližnjem Gaberju, kjer so dobili v najem del Vršnikove hiše. Tu imajo člani društva sestanke in tu bodo lahko ti, kot pravi Srečo Ciuha, dobili tudi okrepilo po raznih športnih aktivnostih.

»Rekreaciji mislimo še zlasti posvetiti veliko pozornosti.« pravi Srečo. »A ne le kolektivnim športom, ampak tudi tudi teklenju, ki sta tu prav tako dobro zasidrana. Polhograjska in Horjuljska dolina sta namreč znani oazi, kjer ni industrije in spriča čaka se tu redno odvijajo kolesarske ture. Sicer pa mislimo k tej naši široki aktivnosti pritegniti tudi znane ljudi in izvedence. Tako se zdaj dogovarjamo z Branonem Oblakom in njegovo ženo Majo, da bi pomagala z nasveti mladi pionirski nogometni selekciji. Poskusili pa bomo pritegniti še druge, ki bi nam tako ali drugače priskočili na pomoč.«

Idejo za ustanovitev novega društva je dala KS, ki je tudi prispevala prve prispevke za zagnosne stroške, nekaj potrebnih sredstev pa sta primaknila tudi Ljubljanska turistična zveza in Zavarovalna skupnost Triglav. Najprej pa se bo moralo društvo seveda financirati samo. Vsekakor pa ga prva večja preizkušnja čaka že 26. septembra, ko bo skupaj z Agrotehniko in tovarno Tomo Vinković predstavilo priključke za mali traktor, ki se uporablja v teh krajih. Če bo tukaj steklo vse tako kot je treba, pravijo njegovi člani, potem tudi za naprej ne bo vprašanje.

B. VRHOVEC

sedanje izkušnje so pokazale, da se vodje ekip ne drže razpisanih propozicij, kar ima za posledico moten potek tekmovanja.

VPIS V KARATE IN SAMO-OBGRAMBO

Karate klub Forum obvešča vse občane od najmlajših do najstarejših, da vpisuje nove člane, članice in pionirje ter pionirke še do konca tega meseca.

Torej se je čas, da se priključite k treningom in tako poskrbite za kvaliteten rekreacijo ter trening kvalitetne samooobrambe večšine. S koncem meseca bodo tudi zaključene prijave za borbeno-tekmovalno in trenersko skupino.

Naj omenimo še trenerje: glavni trener Paradižnik Vlado mojster karateja 5. DAN, Slavko Šorotar mojster karateja 3. DAN, Miha Lavrič mojster karateja 1. DAN in Puklavac Bojan mojstrski kandidat 1. Kyu.

Vpis in informacije do 5. 10. Vsak ponedeljek in sredo od 18. do 20 ure v osnovni šoli dr. Vita Kraigherja za Bežigradom (za stadionom Olimpije).

ZTKO LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

Jesenski del občinskih rekreacijskih tekmovanj občine Ljubljana Vič- Rudnik

Oktober – balinanje I. del – november – odbojka – Liga; – namizni tenis – posamezno I. del – december – streljanje skupno in posamezno; kegljanje II. del.

Natančni datumi posameznih tekmovanj bodo pravočasno objavljeni v sredstvih javnega obveščanja in na oglasni deski ZTKO Ljubljana Vič-Rudnik, katera se nahaja pri kinu Vič.

Obvestilo o trimskem tekmovanju v malem nogometu in košarki

Obveščamo vse vodje ekip v obeh panogah, da na ZTKO Ljubljana Vič-Rudnik pravočasno sporočijo morebitne spremembe o sestavi ekipe. Do-

Obvestilo ljubiteljem tenisa!

Vabimo vas na ustanovni občni zbor Tenis kluba Svoboda, ki bo dne 20. oktobra 1987 ob 18. uri v veliki sejni dvorani občine Ljubljana Vič-Rudnik, Trg MDB 14.

Dnevni red:

1. Otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva
2. Poročilo o delu iniciativnega odbora
3. Obravnava in sprejem statuta
4. Izvolitev predsednika in članov izvršnega odbora
5. Predlog obravnave in sprejem delovnega programa za leto 1988
6. Razno

Prosimo zainteresirane, da se ustanovnega občnega zbora udeležijo. Gradivo za ustanovitev kluba je na razpolago vsak dopoldan v prostorih Zveze športnih društev Svoboda, Gerbičeva 61.

Iniciativni odbor

Tekmovanje na rolgah

V nedeljo 30. avgusta so v odmoru kolesarske dirke za veliko nagrado Roga v organizaciji SK Brdo nastopili smučarji – tekači na »rolgah« na isti krožni progi kot kolesarji v dolžini 5,7 km iz Brdo, Vič in Vrhnici. Nastopilo je preko 50 tekmovalcev iz 8. smučarskih klubov v 8. kategorijah in doseglo tele rezultate:

Mlajši pionirji – 3 km – 1. Robi Kavka (SK Ihan 9.00); 2. Gregor Košenina (SK Brdo 9.01); 3. Gorazd Slivnik (SK Bled 9.15).

Mlajše pionirke – 3 km – 1. Tanja Dobnikar (SK Brdo 9.49).

Starejši pionirji – 5 km – 1. Janez Gregorič (TSK Triglav 12.22); 2. Peter Torkar (SK Bled 12.42); 3. Uroš Kašpar (TSK Triglav 12.45).

Starejše pionirke – 5 km – 1. Saša Potočnik (SK Bled 12.55); 2. Petra Race (SK Bled 13.14); 3. Anka Mohorič (TSK Triglav 13.39).

Mladinci – 5 km – 1. Bojan Kovič (SK Ihan 11.12); 2. Joško Poklukar (SK Gorje 11.29); 3. Stane Hodnik (SK Bled 11.40).

Mladinke – 5 km – 1. Mateja Gantar (SK Brdo 14.03); 2. Špela Gril (SK Brdo 14.22); 3. Romana Smrkolj (TVD Jub – Dol 16.11).

Člani – 5 km – 1. Mirko Verovšek (STK Unior-Olimpija 10.02); 2. Primož Krajšek (SK Ihan 10.03);

Članice – 5 km – 1. Andreja Jeršin (STK Olimpija 15.08); 2. Mateja Jeršin (STK Olimpija 16.05).

Dušan Dobrovoljc